

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2997
Tarih: 01.04.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun da Değişiklik Yapılarak Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na Tam Uyumun Sağlanması Hakkındaki Kanun Teklifi gerekçeleri ile birlikte ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Demir Çelik
Muş Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Anayasa - Avrupa Birliği Uyum - Plan ve Bütçe			
Esas Komisyon	İçişleri			
Tarih:	08 Nisan 2013		E. No: 2/407	
Yen. Uzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gn. Sek.
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
01 Nisan 2013
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİN İZM. BAŞKANLIĞI
01 Nisan 2013
No : 196918

GENEL GEREKÇE

Küreselleşmenin ülkeleri, kültürleri ve toplumları birbirine yakınlaştırdığı, gelişen teknolojik ve bilimsel gelişmeler çerçevesinde sınırların öneminin azaldığı dünyamızda, idari ve yerel yönetimler alanında devrimsel düzeyde önüne geçilmez bir hızda değişim yaşanmaktadır. Yerel yönetimler, hizmet üretiminde etkinliğin sağlanması ve rasyonel kaynak kullanımı amacıyla yerel nitelikteki kamusal gereksinimlerin yerinde karşılanmasını öngörür. Bu manada yerel halkın yönetime katılımı üst düzeyde sağladığı için, demokratik yönetim açısından giderek artan ölçüde önem kazanmaktadır. Çünkü yurttaşların kendi yaşam koşulları ile ilgili kararlara aktif özneler olarak kendi bilgi ve yetenekleri oranında katılmaları, demokrasinin geldiği düzey açışında önem arz etmektedir. Bunun ise, yurttaşlara en yakın yönetim kademesi olan yerel yönetimlerle mümkün olacağı, uluslararası demokratik kamuoyunun genel kabulüdür.

Küreselleşme paralelinde gelişim gösteren yerelleşme, demokratik gelişmenin de etkisiyle kamusal hizmetlerin en yakın birimlerce yerine getirilmesi ilkesince yerel yönetimlerin güçlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Kontrolsüz ve hızlı gelişen kentlerin yol açtığı karmaşık ve kapsamlı sorunların çözümünde merkezi yönetimlerin etkin ve işlevsel olmayışı, toplumun yönetime doğrudan katılımının önem kazanması, merkezi yönetimle aralarındaki ilişkinin idari ve siyasi vesayete dayanmasından kaynaklı, hizmetlerin rasyonel üretilip yürütülememesi, kentlerin ekonomik kalkınmada önem arz ediyor olması, yerel yönetimlerin işlevini ve önemini artırmıştır.

Bilimsel ve teknolojik alandaki devrimsel gelişmeler, kentleşme ve küreselleşme süreçleri, ulus-devleti ve kapitalist dünya düzenini nitelikli ölçüde kökten değişime uğratan bir işlev görmüştür. Bu gelişmeler ulus- devlet egemenlik zihniyetinde yeni bir yaklaşımı zorunlu kıldığı gibi, ulus-devleti aşındıran küresel ölçekte bir egemenlik zihniyetine neden olmuş, yerelin ulus-devletin egemenlik vesayetinden kurtulmasına, özerkleşmesine fırsat vermiştir. “Mahalli idare”; belli sınırları olan bölgesel birimi, hukuki kurumsal bir yapıyı, genel ve özel statü ile belirlenmiş yetki ve görevlerini idari ve mali özerklikle yerine getiren birimdir. Yerel yönetimler, bütün ülkelerde kamu yönetiminin önemli ve vazgeçilmez unsurunu meydana getiren birimlerdir. Bir ülkedeki yerel yönetimlerin gücü ve etkinliği, söz konusu ülkedeki demokrasinin düzeyi ile de oldukça ilişkilidir. Yerel yönetimler demokrasi açısından önemli olduğu kadar, yerel hizmetlerin yürütülmesinde verimliliği ve etkinliği

sağlamada da vazgeçilmez kurumlardır. Bunun yanında yerel yönetimler, tarihi süreç içerisinde özgürlük, eşitlik, temsil, katılım gibi değerleri yaşatma kurumları olmuşlardır. Yerel yönetimler ve bir bütün olarak yerinden yönetim, merkezi iktidardan ve onun idari, mali vesayetinden bağımsız olarak, kendi organları, bağımsız kurumsal kimliği, sınırları belli bir yerel bölgede yaşayanları ilgilendiren hizmetleri, onların talepleri doğrultusunda yerine getiren, organları seçimle işbaşına gelen, ülkenin siyasi bütünlüğü içinde yer alan özerk demokratik kurumlardır.

Yerel yönetimlerin demokratik nitelikleri kadar, yerel özellikleri de en çok üzerinde durulan yönünü oluşturmaktadır. Yerel yönetimlerin yerel nüfusa fiziki yakınlığının sayısız yararları olduğu bir gerçektir. Yerel yönetimler, yerel düzeydeki sorunları daha kolay bir şekilde tespit edebilir ve çözüme kavuşturabilir. Yerel halk kararlara daha fazla etki etmesiyle yerel yönetimleri daha sorumlu davranmak zorunda bırakır. Merkezi yönetim çerçevesinde yerel düzeydeki alınacak kararların doğru ve etkili olması pek mümkün değildir. Yerel düzeyde alınacak kararların merkezi yönetim tarafından alınıyor olması verimlilik ve etkinlik açısından olumsuz bir durum yaratmaktadır. Merkezden alınacak kararlar ile toplumsal yarar sağlanamaz. Toplumun vazgeçilmez dinamiklerinden biri olan demokratik siyasal anlayışlar geliştirilemez. Yurttaşların kamu hizmetlerine karşı ilgi ve katkı derecesi azalır. Özellikle yerel olmaktan kaynaklanan bölgesel ve kültürel farklılıklar, merkezi düzeyde doğru değerlendirilemez. Halkın ihtiyaç ve önceliklerinin sağlıklı bir şekilde belirlenebilmesi halka en yakın birimler olan yerel yönetimler ile mümkündür. Bununla beraber kamu hizmetlerinin hızlı, etkin ve ekonomik olarak sağlanması yerel yönetimlerin adem-i merkeziyetçi bir yapıya kavuşması ile mümkün olacaktır.

Günümüz dünyasında hangi siyasal sistemle yönetiliyor olursa olsun, katı merkeziyetçi anlayışla yönetilen ülkelerde, demokrasinin yaygınlaştırılması çabaları önemli yapısal sorunlar ile karşı karşıya kalmaktadır. Diğer taraftan gelişmiş çağdaş ülkelerde kalkınma, önemli ölçüde yerel yönetimlerin ve yerel kaynakların canlandırılması ile mümkün olmuştur. Bu açıdan özellikle demokrasi anlayışının yaygınlaştırılmasında yerel yönetimlerin güçlendirilmesi önemli bir yer tutmaktadır. Günümüz yerel yönetim anlayışı hiyerarşik, tepeden inmeci, emredici yönetim anlayışından vazgeçilmesi gerektiğini, yatay, saydam, hesap vermeye ve demokratik denetime açık kurumlarıyla yeni ilişkiler sisteminin geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

İdari ve yerel yönetim alanlarında, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi için “özerklik, yerellik, katılım ve etkinlik” kavramları ön plana çıkarken Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı da bu değişim ve dönüşümün öncü ilkesi durumundadır. Bu çerçevede, ülkemizde Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nı 21 Kasım 1988’de imzalamış ve 21 Mayıs 1991 tarihinde de 3727 Sayılı Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun’la, şartnamenin bazı maddelerine çekince koyarak onaylamıştır. Ülkemizin, şartın birçok maddesini kabul etmiş olmasına rağmen, yerel yönetimler açısından önem taşıyan bazı maddelerine çekince koyması, yerel demokrasinin ülke genelinde yayılması ve gelişmesi yönünden olumsuz bir gelişme olarak görülmektedir. Ülkemizin, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına taraf olması, ülkemizin yerel yönetimlere verdiği önemi göstermesi açısından son derece önem taşımaktadır. Ancak yerel yönetimlerimizin güçlenmesi için sadece şarta taraf olmak yetmemekte, şartın tarafımızca kabul edilen maddelerinin iç hukukumuzla uyumlu hale getirilmesi ve fiilen bu şartın ilkelerinin uygulanması gerekmektedir. Ancak bu şekilde görev, yetki, kaynak bakımından son derece güçlü, halkın katılımına olanak sağlayan, çağdaş, şeffaf ve demokratik bir yerel yönetim yapısı oluşturulabilir.

Çekince konulan tüm madde ve paragraflar, esasında yerel yönetim anlayışımızın hâlihazırdaki merkeziyetçi yapısının değişerek diğer çağdaş yerel yönetim anlayışlarında olduğu gibi daha demokrat, özgürlükçü, katılımcı ve etkin bir yönetim anlayışına evrilmesinde öncü olabilecek nitelik ve kapsamdadır. Bu anlamıyla şartnamenin çekince koyulan madde ve paragrafları üzerine konulan çekincelerin yeniden gözden geçirilerek değerlendirilmesi, bu madde ve paragraflar üzerindeki çekincelerin kaldırılması gerekmektedir.

Bütün çağdaş yerel yönetim sistemlerinde vazgeçilmez öğeler olarak kabul edilen özerklik, yerellik, katılım ve etkinlik ilkeleri, yerel yönetimleri özerk bir kurum haline getirerek, merkezden olabildiğince bağımsız ve her açıdan kendine yetebilen, sorumluluk alanı içerisinde genel yetkili olan, yerel yönetime halkın aktif olarak katılımı sağlanmış, kamu hizmetlerini etkin ve en az maliyet ile en hızlı şekilde yerine getirilmesine olanak sağlayan yönetim biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ülkemizde daha önce yürürlükte olan 1580 Sayılı Belediye Kanunu, gerek hızlı kentleşme gerekse de ekonomik, sosyal, kültürel ve teknolojik gelişmelerin gerisinde kalarak

günümüz koşullarına yanıt vermediği için, 03 Temmuz 2005 tarihinde kabul edilen 5393 Sayılı Belediye Kanunu ile değiştirilmiştir. Belediye Kanunu'nda gerçekleştirilen değişim, günümüz koşullarına uyumun sağlanması açısından önemlidir. Fakat bu değişim, toplumun beklentilerine cevap verebilecek bir niteliğe kavuşamamıştır. Gerçekleştirilen değişimlerin toplumun beklentilerine cevap verebilecek bir niteliğe kavuşması için öncelikle Anayasamızın ilgili maddelerinin değişmesi gerekmektedir. Bu bağlamda Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın 2. maddesinde belirtilmiş olunan özerklik ve 3. maddesinde düzenlenmiş olan subsidiarite (hizmette yerellik) ile başlangıç bölümünde sözü edilen katılım ilkeleri; yerel yönetimlere iliksin temel ilkeler olduğundan, Anayasamızın yerel yönetimlere iliksin düzenlemelerinin içerisinde açıkça yer alması, yapılacak olan yasal düzenlemeler için anayasal bir dayanak teşkil edecektir.

1982 Anayasası'nın "Yürütme" adını taşıyan İkinci Bölümü'nün İdare üst başlığı altında "Mahalli İdareler" başlığındaki 127. Maddesi, metin olarak şöyledir: " Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir. Mahalli idarelerin seçimleri, 67. maddedeki esaslara göre beş yılda bir yapılır. Ancak, milletvekili genel veya ara seçiminden önceki veya sonraki bir yıl içinde yapılması gereken mahalli idareler organlarına veya bu organların üyelerine ilişkin genel veya ara secimler milletvekili genel veya ara seçimleriyle birlikte yapılır. Kanun, büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri getirebilir. Mahalli idarelerin seçilmiş organlarının, organlık sıfatını kazanmalarına ilişkin itirazların çözümü ve kaybetmeleri, konusundaki denetim yargı yolu ile olur. Ancak görevleri ile ilgili bir suç sebebi ile hakkında soruşturma veya kovuşturma açılan mahalli idare organları veya bu organların üyelerini, İçişleri Bakanı, geçici bir tedbir olarak kesin hükme kadar uzaklaştırabilir. Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir. Mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile kendi aralarında Bakanlar Kurulunun izni ile birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk isleri ve merkezi idare ile karşılıklı bağ ve ilgileri kanunla düzenlenir. Bu idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır."

Anayasamızın bu maddesinde de görüldüğü gibi, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın ön görmüş olduğu özerklik, yerellik, katılım ve etkinlik kavramları net bir şekilde açıklığa kavuşturulamamıştır. Dolayısı ile mevcut Belediye kanununda şartname önerileri çerçevesinde gerçekleştirilecek yenilikler Anayasal güvence altına alınamamaktadır. Daha önceki uygulamalara da bakıldığında gerçekleştirilmek istenen birçok değişiklik Anayasa Mahkemesi kararı ile iptal edilmiştir. Yine aynı Anayasa maddesi gereğince, Yerel yönetim organlarının veya organ üyelerinin görevden uzaklaştırılması gereken hallerde, bu kararın İçişleri Bakanı tarafından verilebileceğini hükmolunmuştur. Yerel yönetim organlarının ya da organ üyelerinin İçişleri Bakanı'nca geçici olarak görevden uzaklaştırılmasına imkân veren bu düzenleme çağımızın demokrasi anlayışıyla bağdaşmamaktadır. Dolayısıyla Anayasa'nın 127. Maddesinin değiştirilmesi gerekmektedir. Çünkü merkezi idare ile belediyeler arasındaki idari ilişkide “ idarenin bütünlüğü ilkesi” merkezi idarenin vesayetine yol açmaktadır. İstisnai olarak yerel yönetim organları ve üyeleri bakımından, işledikleri suçun mahiyeti nedeniyle görevinden uzaklaştırılması gereken hallerde bu kararın yargı yolu ile verilmesi demokratik hukuk devleti ilkesine daha uygun olacaktır.

Merkezi yönetimin beraberinde getirdiği bir başka sorun ise idari vesayet uygulamasıdır. Yerel yönetimlerin belirli bir kamu hizmeti için aralarında birlik kurmaları Anayasa'da Bakanlar Kurulu iznine tabi tutulmuştur. Bu durumda Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na aykırı bir durum yaratmaktadır. Şartnamenin 10. Maddesinde öngörülen, “Yerel makamlar yetkilerini kullanırken, ortak ilgi alanlarındaki görevlerini yerine getirebilmek amacıyla, başka yerel makamlarla iş birliği yapabilecekler ve kanunlar çerçevesinde birlikler kurabileceklerdir” hükmü, idari kanunlarımızın mevcut hali ile uygulanamaz bir durumdadır. Yerel yönetimler herhangi başka bir yerel yönetim birimiyle kuracağı birliklerde, idarenin izni olmadan karar verebilecek özgür ve özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır. Anayasamız ve mevcut Belediye kanununda yapılacak düzenlemeler ile bu durum, yerindelik denetimi olmaktan çıkartılarak hukukilik denetimi şeklinde olmalıdır. Bu açıdan yerel yönetimlere tanınacak olan özerkliğe anlam katılmış olacaktır.

Ülkemizde yerel yönetimlerimizin nitelikli personel ve mali yeterlilik açısından da oldukça büyük problemlerle karşı karşıya bulundukları bir gerçektir. Gelişen ve dönüşen günümüz dünyasında, yerel yönetimlerimizin görev ve yetkileri her geçen gün artmakta iken kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi için gelirlerinde aynı oranda bir artış

gerçekleşmemektedir. Yerel yönetimler günümüzde toplam olarak Gayri Safi Milli Hâsıla'nın yaklaşık %4,4'ünü kullanmaktadır. Bu oranın neredeyse yarısı merkezi idareden aktarılan kaynaklardan oluşmaktadır. Bu oran, çağdaş demokratik ülkelerin çoğunda yerel yönetimlerin toplam kamu harcamaları içindeki payı %50'leri aşarken ülkemizde %20'nin altında kalmaktadır. Yetersiz kaynaklardan dolayı kentleşme ve nüfus artışının ürettiği yüksek beklentiye bu kaynaklar ile karşılamak mümkün değildir. Çağdaş yerel yönetim örneklerinde olduğu gibi ülkemizde de yerel yönetimlerin mali yapılarının güçlendirilmesi gerekmektedir. Yerel yönetimlerin özerk olmasının tek koşulu karar alma yetkisine sahip olmaları ile açıklanamaz. Yerel yönetimlerde özerkliğin desteklenmesi için yerel yönetimlerin merkezi yönetimin genel bütçesinden aldığı paylar arttırılmalıdır. Yine çağdaş yerel yönetimlerde bulunan, yerel yönetimin sorumluluk alanları dâhilinde merkezi yönetimin koymuş olduğu vergilendirmeler haricinde, sorumluluk bölgelerinin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, yeni yerel harçlar ve yerel vergilendirmeler yapabilmesinin önü açılmalıdır.

Öncelikle genel bütçe vergi gelirlerinden belediyelere kaynak aktarmada kriter olarak sadece belediye nüfusunun göz önünde tutulması yeterli olmamaktadır. Bu açıdan nüfusun yanında o bölgenin gelişmişlik düzeyi, coğrafi konumu, yazlık-kışlık nüfus hareketleri, turizm ve sanayi potansiyeli ve benzeri gibi niteliklerin de dikkate alınması gerekmektedir. Bunun yanında Fransa'da olduğu gibi, belediye meclislerine bazı hizmetler için merkezi idarece toplanan vergilere (alt ve üst sınırı kanunlarla belirlenmek koşuluyla) belli oranlar ilave ederek vergi toplama hakkı tanınmalı ve bu sayede belediye öz gelirlerinin arttırılması yoluna gidilmelidir. Ayrıca merkezi hükümetçe o yörede toplanan vergilerden belirli bir pay o yöredeki belediyelere bırakılmalıdır.

Hâlihazırda aşırı merkeziyetçi olan kamu yönetiminin yerelleştirilerek, kamu hizmetinin halkın ayağına götürülmesi ve halkın yönetime katılımının arttırılarak yerel yönetimlerin güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu açıdan yerel yönetimler bölgesel planlara uygun olarak halkın ihtiyaçlarının karşılanması doğrultusunda, kendi kararlarını alan, kendi ekonomik kaynaklarını oluşturan ve halkın denetimine açık modern idari birimler olarak yeniden yapılandırılması önem arz etmektedir. Bu çerçevede Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın çekince konulan maddelerindeki çekinceler kaldırılmalı, mevcut yasalarımız içinde bu perspektifle yerini almalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **3. Maddesi'nin** (a) bendinde belediye; Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlama hesap verebilir, geri çekilebilir, yetkileri meclisin iradesine tabi belediye başkanı seçilmesine engel bir hükümdür. Belediye başkanları, halk tarafından seçilen belediye meclisi üyelerinin içerisinde yapılacak seçim ile belirlenmelidir. Gerçekleştirilecek değişiklikle belediye başkanının yetkileri belediye meclisine tabi olacaktır. Ayrıca bu değişiklik hesap verebilir ve meclis kararı ile geri çekilebilir bir belediye başkanı oluşumuna katkı sağlayacaktır. Bu açıdan, bu maddenin Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ilkeleri çerçevesinde yeniden düzenlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **4. Maddesi'nde** mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi ve bölünmesi ile ilgili olarak meclis kararı ve mülki amirlerin onayı yeterli görülmekte, o mahallede yaşayan yurttaşların son derece yakından ilgilendiren bu gibi kararlara katılımıyla ilgili herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Kanun 4. maddesinin 5.fıkrası "...valinin bildirimi üzerine, mahalli secim kurulları, on beş gün içinde köyde veya köy kısımlarında kayıtlı seçmenlerin oylarını alır ve sonucu bir tutanakla valiliğe bildirir" demektedir. Ancak halk oylaması sonucunda, sonuç olumsuz yönde çıksa dahi o yörede belediye kurulması teorik olarak mümkün görünmektedir. Gerçekleştirilecek değişiklikle yörede yaşayan halkın görüşlerinin dikkate alınması sağlanarak, yapılan halk oylamasının görünüşten ibaret kalması engellenecektir. Maddeye eklenen bir satırla halkın kendileri ile ilgili olan hayati kararların alınmasında katılımının sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 3- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun Sınırların Tespiti başlığı altındaki **5. Maddesi** yeni kurulacak olan belediyenin sınır tespiti hükümlerini içermektedir. Aynı maddenin (d) bendinde "Çizilen sınırların geçtiği yerlerin bilinen adları sınır kâğıdına yazılır. Ayrıca yetkili fen elemanı tarafından düzenlenen kroki sınır tespit tutanağına eklenir" hükmü yer almaktadır. Yeni kurulan belediyelere bu hüküm içerisinde geçen "yerlerin bilinen adları" önermesi ile yeni adlar verilmekte fakat yeni verilen isimler genelde o yörede yaşayan halkların kültürlerine uygun olmayan, merkezi idarenin aldığı karar doğrultusunda verilen adlar olmaktadır. Yeni kurulan belediyelerin adları belirlenirken o yörede yaşayan halkların

kültürlerinin dikkate alınması o yöreye ait kültürlerin yaşatılması ve özerkliği açısından önem arz etmektedir. Ülkemizin çok kültürlü, çok dilli yapısı yeni adların belirlenmesinde etkili olmalıdır. Ülkemiz topraklarında insanlığın varoluşundan buyana birçok halk yaşamış, birçok kültür bu topraklara zenginlik katmıştır. Bu çerçevede, ülkemizdeki kültürel mirasın zenginliği yer adları belirlenirken göz ardı edilmemelidir. Cumhuriyetin ilanından bu yana yer adları Türkçe dışında bir dilde konulmamıştır. Birçok farklı dilde olan yer adları zamanla değiştirilerek Türkçeleştirilmiştir. Yer adlarının Türkçeleştirilmesi faaliyetleri sonucunda her biri farklı dillerden olan 30 bin 280 yer adı Türkçeleştirilmiştir. Oysaki ülkemizde Türklerden başka Kürtler, Ermeniler, Çerkezler, Araplar, Lazlar, Rumlar, Süryaniler ve daha birçok halk yaşamakta ve birçok uygarlık, izlerini günümüze kadar gelen isimlerle devam ettirmektedir. Bir devlet politikası olarak yer adlarının Türkçeleştirilmesi Türkiye coğrafyasında yaşayan halklarda kırılmalara yol açmıştır. Bu maddede yapılacak değişik ile asimilasyon ve milliyetçilik politikalarının bir uzantısı olan bu uygulamaya son verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 4- 5393 Sayılı Belediyeler Kanunu'nun "Birleşme ve Katılmalar" başlığı altında düzenlenen **8. Maddenin 2. Fıkrasında**, "Bir belde veya köyün veya bunların bazı kısımlarının meskûn sahasının, komşu bir beldenin meskûn sahası ile birleşmesi veya bu sahalar arasındaki mesafenin 5.000 metrenin altına düşmesi ve buralarda oturan seçmenlerin yarısından bir fazlasının komşu beldeye katılmak için başvurması hâlinde, katılınacak belde sakinlerinin oylarına başvurulmaksızın, katılmak isteyen köy veya belde veya bunların kısımlarında başvuruya ilişkin oylama yapılır" denmektedir. Bu fıkra içerisinde geçen "katılınacak belde sakinlerinin oylarına başvurulmaksızın" denilerek Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın 5. Maddesi hükmünde dile getirilen "yerel yönetimlerin sınırlarında yapılacak değişikliklerde ilgili yerel topluluklara önceden danışılması" ilkesi tam olarak uygulanmamaktadır. Belediyelerin yeni bir yerleşim biriminin katılımıyla gerçekleşen birleşmelerle birlikte sınırları genişleyecek ve mevcut mali ve idari kapasitelerini bu yerlerle de paylaşma durumunda kalacaktır. Dolayısı ile birleşme talebinde bulunan belde sakinlerinin de oylarına başvurulması demokratik yönetim anlayışına daha uygun olacaktır. Yerel halkı hayati derecede yakından ilgilendiren böylesi konularda katılınacak yörede yaşayan halka da danışılması önem arz etmektedir. Maddede yapılan değişiklikle halkın böylesi konularda danışılması gereken bir merci olması amaçlanmıştır.

MADDE 5- Tanımlar başlığı altında düzenlenen 3. maddede belediye, belediyenin organları, belde tanımlarının yanı sıra eski ve önceki 1580 sayılı yasadan farklı olarak mahalle tanımına

“belediye sınırları içinde, ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkisi bulunan idari birimi “ denilmek suretiyle yer verilmiştir. Bu kanun ile mahalle de bir idari birim olarak çağdaş bir tanıma kavuşturulmaya çalışılmıştır. Yerel halka en yakın ve dolayısıyla da halkın katılımına en müsait birimlerden biri olan mahalle yönetimlerinin daha işlevsel bir konuma getirilmesi ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’na uyum için aynı kanunun Mahalle Yönetimi başlığı altında bulunan **9. Maddesi** değiştirilerek, mahalle yönetiminin daha işlevsel bir hale gelmesi amaçlanmıştır.

MADDE 6- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun Tüzel Kişiliğin Sona Erdirilmesi başlığı altında bulunan **11. Madde** de, nüfusu 2.000’ine düşen belediyeler ile belediye sınırı, nüfusu 50.000’den fazla olan bir belediyeye 5.000 metreden daha yakın duruma gelen belediyeler için Danıştay’ın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararnameyle tüzel kişiliklerine son verilmesi hükmü getirilmiştir. Fakat bu düzenleme, tüzel kişiliğin son bulması konusunda yöre halkının görüşlerine yer vermemektedir. Bu durum Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nın 5. Maddesi hükmünde dile getirilen “yerel yönetimlerin sınırlarında yapılacak değişikliklerde ilgili yerel topluluklara önceden danışılması” ilkesine uygun değildir. Maddede yapılan değişiklikle halkın böylesi konularda danışılması gereken ve bağlayıcı bir merci olması amaçlanmıştır.

MADDE 7- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun Hemşehri hukuku başlığı altında düzenlenen **13. Maddesinin** 1. Fıkrası “Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Yardımların insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunulması zorunludur” hükmünü içermektedir. Bu hükümler Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nın “yerel yönetimlere halkın katılımı” ilkesini tam anlamı ile desteklediği söylenemez. Aynı belde yaşayan insanların vatandaşlık hukuku ile birbirlerine bağlı olmaları gerekmektedir. Ayrıca aynı belde yaşayan insanların, aralarında bulunan vatandaşlık hukukuna uygun olarak, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nın “yerel yönetimlere halkın katılımı” ilkesi çerçevesinde belediye hizmetlerinin yürütülmesi süreçlerine katılması hakkı vardır. Halkın bu katılımı o bölgede yaşayan insanların vatandaşlık bilincinin gelişmesinde, ortak bir kentlilik paydasının oluşmasında ve yaşadıkları kentlerde sorumluluk almalarında oldukça faydalı olacaktır. Aynı maddenin son cümlesinde geçen “belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır” cümlesi bu yardımların neler olacağı konusuna açıklık getirmemektedir. Ülkemizde yaşanan siyasi

çekişmeler sonucunda beldelerde yaşayan insanların bir kısmı bu yardımlardan faydalanabilirken gerçek ihtiyaç sahipleri birçok zaman göz ardı edilmektedir. Ayrıca bu yardımlar özellikle yerel seçim süreçlerinde siyasi bir koz olarak kullanılmaktadır. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklik ile aynı belde yaşayan vatandaşların belediye hizmetlerinin yürütülmesi süreçlerine katılımının sağlanması ve belediyece gerçekleştirilecek yardımlardan yararlanmada eşit haklara sahip olmaları amaçlanmıştır.

MADDE 8- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **14. Maddesi** belediyenin görev ve sorumluluklarını belirleyen hükümler içermektedir. Bu hükümler Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı çerçevesinde değerlendirildiğinde yerindenlik ve katılım ilkelerine aykırı hükümler içermektedir. Yerindenlik ilkesine göre kamu hizmetleri prensip olarak halka en yakın birimler tarafından yerine getirilir. Bu açıdan değerlendirildiğinde hizmette verimliliği arttırmak için eğitim, sağlık, trafik ve emniyet hizmetleri gibi kamu hizmetleri belediyeler tarafından yürütülmelidir. Bu hizmetlerin taşra teşkilatları belediyelere devredilmelidir. Belediyelerce okul öncesi eğitim ve okul öncesi anadil eğitimi veren kurumlar açılması mümkün kılınmalıdır. Üzerinde birçok kültürün ve dilin var olduğu ülkemizde, bu mirasın kaybolmasını önleyici tendirler belediyelerce sağlanmalıdır. Yine aynı maddenin 5. fıkrasında belediyelerin mutad işleyişlerinde, görev, yetki ve sorumluluk alanlarının belediye sınırlarını kapsadığını vurgulamaktadır. Ancak, aynı maddenin 6. fıkrasında ise tüm bu hizmetlerin, belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlarda da yürütülmesine olanak tanınmıştır. Oysa bu şekildeki bir uygulama muhtemelen köy olan bir başka yerel yönetim biriminin mücavir alan adı altında fiilen adı geçen kararı alan belediyeye katılması sonucunu doğurmaktadır. Üstelik böyle önemli bir sonucu doğuran bir olay için her iki toplumun da oyuna başvurulmamaktadır. Dolayısı ile bu tarz bir düzenleme Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın 5. maddesinde "Yerel Yönetimlerin Sınırlarının Korunması" başlığı altında düzenlenmiş bulunan hükme aykırılık teşkil etmektedir. Aynı şekilde yerellik ilkesi bağlamında değerlendirildiğinde gıda kontrolü gibi halk sağlığını yakından ilgilendiren konularda denetleme yetkisi yerel yönetimlere verilmelidir. Ayrıca madde içerisinde geçen "özürlü" kelimesi ayrımcı bir söylem oluşturmaktadır. Bu kelime "engelli" kelimesi ile değiştirilmelidir. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklikle Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın yerindenlik ilkesi gereği kamu hizmetlerinin halka en yakın birim olan belediyeler tarafından yerine getirilmesi ve halkın kendi ile alakalı kararlara katılması amaçlanmıştır.

MADDE 9- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **18. Maddesi** Meclisin görev yetkilerini belirleyen hükümler içermektedir. Bu madde içerisinde belediye meclis üyelerinin belediye başkanını seçmelerini sağlayacak hükümlere yer verilmemiştir. Belediye başkanı Hesap verebilir, geri çekilebilir, yetkileri meclisin iradesine tabi olmalıdır. Bu açıdan değerlendirildiğinde belediye başkanı seçme görevi halk tarafından seçilen meclisin olmalıdır. Kent konseyleri gibi öncelikli görevi belediyelere bazı konular hakkında görüş bildirme ve toplumu yakından ilgilendiren konular ile ilgili araştırmalar yapmak olan kurumsal yapılar 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 76. Maddesinde hukuki bir nitelik kazanmıştır. Bu kurumlar demokrasinin tabana yayılmasının gelişmesinde ve halkın yönetime katılmasında büyük önem taşımaktadır. Avrupa Birliği Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na uyum sağlanması adına mevcut yasamızda yer bulan bu kurumların, tüm bu olumlu yönlerine rağmen, uygulamada bazı eksiklikler ile karşı karşıya olduğu bir gerçektir. Öncelikle mevcut kanunun kent konseylerine yaklaşımı açısından değerlendirildiğinde, yerel yönetişimi etkin bir düzlemde hayat geçirmek için kurulan kent konseylerinin ülkemizdeki baskın yerel yönetim anlayışında radikal bir değişiklik getirmediği görülecektir. Kuruluş amacı görüş bildirmek olan kent konseylerinin görüşlerinin bağlayıcılığının olmamasıdır. Belediye meclisinin görevlerini düzenleyen 18. Madde hükümlerinde kent konseyinden gelen görüşlerin dikkate alınacağına dair herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Kent konseyinin işlevlerini tam anlamı ile yerine getirebilmesi için belediye meclisi ile arasında bulunan ilişkinin hukuki bir temele kavuşması gerekmektedir. Bu madde üzerinde yapılan değişiklik ile meclisin belediye başkanını seçmesi ve kent konseyi ile belediye meclisi arasındaki ilişkinin hukuki bir zemine kavuşturulması amaçlanmıştır.

MADDE 10- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **20. Maddesinin 5. Fıkrası** "Meclis toplantıları açıktır. Meclis başkanının veya üyelerden herhangi birinin gerekçeli önerisi üzerine, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kapalı oturum yapılmasına karar verilebilir" hükmünü içermektedir. Kapalı oturum yapılabilmesi ibaresi saydamlık ilkesine aykırı bir durum olmakla beraber halkın katılımını engelleyici bir durum yaratmaktadır. Bu madde hükümlerince tüm üyelerin salt çoğunluğunun katılımının zor olacağı öngörülerek, katılanların salt çoğunluğuyla ibaresi getirilmiş ve her türlü oturumun kapalı yapılmasının önü açılmıştır. Kapalı oturum yapılabilmesi için, kapalı oturum yapılması gereken konular önceden belirlenmek şartıyla, yalnızca toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu değil tüm üyelerin salt çoğunluğu sağlanmalıdır. Bu maddede yapılan değişiklikle kapalı oturum yapılabilmesi için tüm üyelerin salt çoğunluğu aranması amaçlanmıştır.

MADDE 11- Gündem başlığı altında düzenlenen **21. madde** hükmüne göre meclis üyelerinin belediyeye ait işlerle ilgili konular hakkında gündeme alınmak üzere öneri sunabilecekleri hükme bağlanarak önceki 1580 sayılı Kanunda olmayan ve meclis üyelerinin etkin katılımını amaçlayan bir düzenleme getirilmiştir. Fakat bu maddede halkın, sivil toplum kuruluşlarının, kent konseylerinin, muhtarların ve kamu kuruluşlarının kendileri ile ilgili konularda toplantılara katılabilmeleri sağlayacak hükümlere yer verilmemiştir. Halkın yönetime katılımı göz ardı edilmiştir. Bu maddede yapılan değişiklikle halkın kendini yakından ilgilendiren konularda yönetime katılarak meclise gündem maddesi teklif edebilmesi imkânı tanınması amaçlanmıştır.

MADDE 12- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **24. Maddesi** hükümleri ihtisas komisyonlarını kapsamaktadır. Bu madde hükümlerinde bir belediyede ihtisas komisyonu kurulması 10.000 nüfus şartına bağlanmıştır. Aynı kanunun 4. Maddesinde “nüfusu 5.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde belediye kurulabilir” denmektedir. Bu sebeple 10.000 nüfus şartı yerinde bir uygulama değildir. İhtisas komisyonları gibi belde halkının önemli ve birincil sorunlarını gündemlerine taşıyarak çözüme kavuşturması ön görülen komisyonlar her belediyede olması gereken kurumlardır. Beldenin ve dolayısıyla halkın belirli bir refah seviyesine kavuşması için bu şart kaldırılmalı ve her belediyede plan ve bütçe ile imar komisyonu kurulması sağlanmalıdır. Ayrıca bu komisyonlara kent konseylerinin de katılması sağlanmalıdır. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklik ile belediyelerde ihtisas komisyonları kurulması için aranan 10.000 nüfus şartı düşürülmesi ve kent konseyi gibi belde halkının sorunları ile yakından ilgili kurumların bu komisyonlara katılımının sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 13- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **25. Maddesinde** geçen ve belediyeler adına denetim komisyonunun kurulması için sahip olunması gereken 10.000 nüfus şartı yerinde bir düzenleme değildir. Aynı kanunun belediyelerin kuruluş esaslarını belirleyen 4. Maddesinde “nüfusu 5.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde belediye kurulabilir” denmektedir.

O nedenle bu şart kaldırılmalı ve böylelikle her belediye meclisinin bir denetim komisyonu oluşturabilmesinin önündeki engel kaldırılmalıdır. Aynı kanunun 24. Maddesinde ihtisas komisyonlarının raporlarının aleni olduğu vurgulanarak, bu raporların halka duyurulması ve isteyenlere verilmesi düzenlenmiştir. Fakat aynı kanunun Denetim Komisyonu başlığı altında bulunan hükümlerde belediyenin gelir ve giderlerinin denetimi için kurulmuş olan denetim komisyonu raporlarının belde halkına duyurulması veya paylaşılması gibi bir hüküm

konulmamıştır. Bu durum hem iki madde arasında uyumsuzluk yaratmakta hem de saydamlık ilkesine ters düşmektedir. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklik ve eklenen fıkra ile her belediyede bir denetim komisyonu kurulması ve saydamlık ilkesi gereği halkın tüm raporlamalardan haberdar edilmesi amaçlanmıştır.

MADDE14- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun “Meclisin feshi” başlığı altında bulunan **30. Maddesi** hükümleri, idari vesayeti arttırıcı hükümler içermektedir. Bu madde gereğince “kendisine kanunla verilen görevleri süresi içinde yapmayı ihmal eder ve bu durum belediyeye ait işleri sekteye veya gecikmeye uğrattırsa, belediyeye verilen görevlerle ilgisi olmayan siyasî konularda karar alırsa, İçişleri Bakanlığının bildirimi üzerine Danıştay’ın kararı ile feshedilir. İçişleri Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde meclisin feshine dair bildirim ile birlikte, karar verilinceye kadar meclis toplantılarının ertelenmesini de ister. Danıştay, bu hususu en geç bir ay içinde karara bağlar. Bu şekilde feshedilen meclisin yerine seçilen meclis, kalan süreyi tamamlar” denmektedir. Bu maddede meclisin feshinde İçişleri Bakanlığının bildirimi şartı idari vesayeti arttırıcı bir nitelik taşımaktadır. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı gereği özerk olması gereken belediyeler üzerindeki idari vesayet kaldırılmalı ve meclisin feshedilmesi gibi durumlar hukuki denetime bırakılmalıdır. Bu madde üzerinde yapılan değişiklikte İçişleri Bakanlığı tarafından belediyeler üzerine kurulan idari vesayetin kaldırılması amaçlanmıştır.

MADDE 15- Ülkemizde yaklaşık 25 bin belediye meclis üyesi görev yapmaktadır. Bu üyeler katıldıkları toplantı sayısına göre huzur hakkı adı altında belediye meclisinin belirleyeceği miktarda ödeme almaktadır. Bu miktarlar belediyenin sorumlu olduğu nüfus sayısına göre değişiklik göstermektedir. Bu günkü şartlarda büyükşehir belediye meclisinde görev alan üyeler ortalama 450 ile 600 Türk Lirası arasında değişmektedir. Bu rakam il ve ilçe belediyelerinde görev alan üyeler için 250 ile 330 Türk Lirası arasında değişmektedir. Mevcut kanunun 32. Maddesi ile üyelerin mali haklarında iyileştirmeler yapılmışsa da bu değişiklik üyelerin sosyal güvencelerini kapsayan bir değişiklik olmamıştır. Avrupa Yerel Yönetimler Şartı’nın 7. maddesinin 2. Fıkrası “yerel düzeyde seçilmiş temsilcilerin görevin yürütülmesi sırasında yapılacak masrafların uygun biçimde mali tazminiyle birlikte buna tekabül eden sosyal sigorta primlerinin ödenmesine olanak sağlayacaktır” hükmünü içermektedir. Bu hüküm gereği meclis üyelerini mali yönden güvenceye kavuşturma dolayısıyla yaptıkları göreve daha iyi motive edebilme adına onlara da sosyal güvence hakkının tanınması

gerekmektedir. Bu maddede yapılacak değişiklikle belediye meclis üyelerinin huzur hakkı ödemelerinin arttırılması ve herhangi bir sosyal güvencesi olmayan belediye meclis üyelerine sağlık güvencesi sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 16- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun Belediye encümeni başlığı altında düzenlenen **33. Madde** hükmü ile belediye encümeni, il belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler için 3secilmiş 3 atanmış üye, diğer belediyeler için ise 2 seçilmiş ve 2 atanmış üyeden oluşmaktadır. Bu madde açık bir şekilde Anayasanın 127. Maddesine aykırıdır. Anayasanın 127. Maddesi karar organlarının seçimle iş başına gelmesine vurgu yapmaktadır. Bu açıdan belediye encümeninde atanmış üyelerin bulunması açıkça Anayasaya aykırıdır. Anayasa Mahkemesi 22.06,1988 gün ve E:1987/18, K: 1988/23 sayılı kararında, il daimi encümenini, "il kamu tüzel kişiliğinin karar organlarından biri" olarak kabul etmiş ve il daimi encümeninde memurların da yer almasını sağlamaya yönelik yasal düzenlemeyi iptal etmiştir. Aynı şekilde Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın 3.maddesinin ikinci fıkrası hükmünde de yerel yönetimlerin karar organlarının secimle gelmesi gerektiği açık bir şekilde vurgulanmıştır.

Aynı kanun maddesinin son fıkrasında encümen toplantılarına görüş bildirmek amacıyla sadece birim amirlerinin katılmasının ön görülmüş olması katılım ilkesi açısından değerlendirildiğinde yetersiz bir uygulamadır. Bu toplantılara ilgilerine göre mahalle muhtarları, sivil toplum kuruluşları, kent konseyleri ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları temsilcilerinin de katılımının sağlanması katılım ilkesinin doğru bir şekilde uygulanmasını beraberinde getirecektir. Özellikle kent konseyi gibi, görevi belediyelere bazı konular hakkında görüş bildirme ve toplumu yakından ilgilendiren konular ile ilgili araştırmalar yapmak olan kurumsal yapılar 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 76. Maddesinde hukuki bir nitelik kazanmıştır. Bu kurumlar demokrasinin tabana yayılmasının gelişmesinde ve halkın yönetime katılmasında büyük önem taşımaktadır. Avrupa Birliği Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na uyum sağlanması adına mevcut yasamızda yer bulan bu kurumların, tüm bu olumlu yönlerine rağmen, uygulamada bazı eksiklikler ile karşı karşıya olduğu bir gerçektir. Kent konseyinin belediye meclisi haricinde diğer belediye organları ile arasındaki bağın da güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu açıdan belediye amirlerinin, konseye, belediyece gerçekleştirilen faaliyetler hakkında düzenli bilgi vermesi halkın bilgi alma özgürlüğü açısından pekiştirici bir niteliğe sahip olacaktır. Belediye encümenine sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla ilgili olarak Danıştay 8.Dairesi'nin vermiş olduğu bir kararda "haftada iki gün Çarşamba ve Cumartesi günleri kurulmakta olan Yenişehir pazarının,

Cumartesi günlerinin kaldırılmasına ilişkin Çankaya Belediye Encümeni Kararı'nı kamu yararı ve hizmet gerekleri yönünden somut gerekçelere dayandırılmadığından bahisle bozmuştur". Kararın gerekçesinde "özellikle dar gelirli vatandaşların kolay ve ucuz alışveriş yapmasına imkân veren pazar yerlerinin, hukuken haklı ve geçerli bir neden olmadan kaldırılması, nakledilmesi ya da kurulduğu gün sayısının azaltılmasının uygun düşmeyeceğini" belirtmiştir. Bu kararda da görüldüğü gibi söz konusu toplantıya gerek halkın gerek konuyla ilgili sivil toplum kuruluşlarının katılımı sağlanmış olsaydı böyle bir kararın alınmama ihtimalinin, alınma ihtimaline göre çok daha yüksek olacağı görülecektir. Bu sebeple 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 33. Maddesi değiştirilerek tüm karar organlarının seçilmişlerden oluşması ve halkın kararlara katılımının sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 17- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **34. Maddesi** encümenin görev ve yetkilerini belirleyen hükümler içermektedir. Bu hükümler Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı çerçevesinde değerlendirildiğinde eksik hükümler içerdiği görülmektedir. Belediyelerde bir yürütme organı olması gereken encümenlerin bu sıfatına, 34. madde hükümlerinde yer verilmemiştir. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın karar organlarının seçimle gelmesi gerektiği ilkesine dayanarak bu organın tamamen seçilmişlerden oluşması gerekmektedir. Halk tarafından seçilen bu kişiler belediyelerin yürütme organı niteliğini taşımalıdır. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklik ile encümenlerin bir yürütme organı olması amaçlanmıştır.

MADDE 18- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **35. Maddesi** Encümen toplantısının nasıl olacağına dair hükümler içermektedir. Bu madde hükümlerince encümen gündemi belediye başkanı tarafından hazırlanır ve encümenler ancak başkanın uygun görüşü ile gündem maddesi teklif edebilir ve görüşmeye açabilir. Bu durum Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın katılımcılık ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Her encümen üyesi kendi iradesi ile başkanın uygun görüşü aranmaksızın gündem teklif edebilme ve görüşmeye açma hakkına sahip olmalıdır. Geçmişte ve hala birçok uygulamada görüldüğü gibi siyasi tartışmalar nedeni ile farklı siyasi partilerden oluşan encümenler ve belediye başkanı arasında yaşanan sıkıntılar, halkı yakından ilgilendiren öncelikli konuların çoğu zaman geri planda kalmasına sebebiyet vermektedir. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklik ile encümen üyelerinin başkanın uygun görüşü aranmaksızın kendi iradeleri ile gündem teklif edebilmesi ve görüşme açabilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 19- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun üçüncü bölümü içerisinde yer alan Belediye Başkanı başlığı altındaki **37. Madde** hükümleri belediye başkanının seçimi ile ilgili hükümler içermektedir. Bu madde hükümlerine göre belediye başkanı ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre seçilmektedir. Bu uygulama belediye başkanının hesap verebilir, geri çekilebilir, yetkileri meclisin iradesine tabi bir yapıya kavuşması önünde engel teşkil etmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde belediye başkanı ilgili esas ve usullere göre değil halkın seçtiği meclis üyeleri tarafından kapalı oylama ile seçilmelidir. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklik ile belediye başkanının halk tarafından seçilen meclis tarafından seçilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 20- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun Stratejik plan ve performans programı başlığı altında bulunan **41. Madde** hükümleri bu planların nasıl ve hangi kurumlardan destek alınarak yapılması gerektiğine dair hükümler içermektedir. Bu planların hazırlanmasında sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, meslek odaları gibi kurumların görüşlerinin alınması gerekliliği vurgulanmış fakat halkın bu tür kararlarda etkili ve görevli olmasının yolu açılmamıştır. Mevcut planlamalar yapılırken beldede yaşayan halkı birebir ilgilendiren konularda halkında görüşü alınmalıdır. Bu görüş en basit şekli ile kent konseylerinin görüşlerinin de etkili olması ile sağlanmalıdır. Aynı madde içerisinde bu plan ve programların yapılması 50.000 nüfus sayısı temel alınarak sınırlandırılmıştır. Bu sınırlama nüfusu 50.000 altında olan belediyelerde stratejik plan ve performans programı yapılmasını zorunlu olmaktan çıkartmıştır. Oysaki bir beldenin ve dolayısıyla beldede yaşayan halkın refah seviyesinin yükselmesi açısından bu plan ve programlar önemli bir yer tutmaktadır. Bu açıdan bu sınır aşağı çekilmeli ve neredeyse her belediyede bu tür planlamaların yapılması sağlanmalıdır. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklik ile kent konseylerinin de stratejik plan ve performans programında etkili olması ve nüfusu 10.000 ve yukarısı olan belediyelerin stratejik plan ve performans programı yapması amaçlanmıştır.

MADDE 21- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **42. Madde'si** Yetki devri başlığı altında ve belediye başkanının görev ve yetkilerini devretmesi hükümlerini içermektedir. Bu maddeye göre belediye başkanı görev ve yetkilerinden bir kısmını uygun gördüğü takdirde bir başka belediye görevlisine veya görevlilerine devredebilir denmektedir. Bu uygulama kazanılmış hakların gaspı anlamına gelmektedir. Belediye başkanı görev e yetkilerini meclis kararı ve iradesi dışında devredemez. Belediye başkanının iradesi ancak meclis kararı ile

mümkündür. Yetki devri zorunlu hallerde ancak meclis kararı ile devredilebilmelidir. Belediye başkanının kendi iradesi ile yetki ve görevlerinin bir kısmını başkalarına devretmesi kazanılmış hakların bir kişinin iradesi ile gaspı anlamına gelecektir. Bu uygulama belediye başkanının hesap verebilir, geri çekilebilir, yetkileri meclisin iradesine tabi bir yapıya kavuşmasının önünde engeldir. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklik ile belediye başkanının görev ve yetkilerinin bir kısmını başka belediye görevlilerine devretmesi zorunluluğunda, meclis kararının ve iradesinin etkili olması amaçlanmıştır.

MADDE 22- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun Belediye başkanlığının sona ermesi başlığı altında bulunan **44. Madde’si** hükümleri belediye başkanının görevinin nasıl ve hangi hallerde sona ereceği hükümlerini içermektedir. Bu madde içerisinde son fıkraya göre görevin son bulması gereken hallerde İçişleri Bakanlığının başvurusu üzerine Danıştay’ın karar vereceği vurgusu yapılmıştır. Bu durum belediyeler üzerinde idari vesayet uygulanmasının bir başka örneğidir. Belediye başkanlığının sona ermesi gereken hallerde bu durum Danıştay tarafından tespit edilmeli ve Danıştay kararı ile son bulmalıdır. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklik ile belediye başkanlığının son bulması hususunda İçişleri Bakanlığının idari vesayetinin kaldırılması ve hukuki bir zemine dayandırılması amaçlanmıştır.

MADDE 23- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nda Belediye başkanı görevlendirilmesi başlığı altında bulunan **46. Madde’de**, “Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması ve yeni belediye başkanı veya başkan vekili seçiminin yapılamaması durumunda, seçim yapılincaya kadar belediye başkanlığına büyükşehir ve il belediyelerinde İçişleri Bakanı, diğer belediyelerde vali tarafından görevlendirme yapılır” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm içerisinde geçen büyük şehir belediyesi ve il belediyeleri için görevlendirmenin İçişleri Bakanı’nca yapılıyor olması idari vesayeti arttırıcı niteliktedir. Belde halkını yakından ilgilendiren böylesi durumlarda bu kararın alınması merkezden değil yine halka en yakın idari bir birim olan vali tarafından yapılmalıdır. Bu maddede gerçekleştirilecek değişiklik ile İçişleri Bakanı’nın idari vesayetinin kaldırılması amaçlanmıştır.

MADDE 24- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun görevden uzaklaştırma başlığı altında düzenlenen **47. Maddesi** ile Devlet Memurları Kanununda yer alan düzenlemelere paralel hükümler getirilmiş ve göreve döndürme somut koşullara bağlanmıştır. Devlet Memurları Kanunu’nda görevden uzaklaştırma başlığı altında yer alan hükümlerde “Görevden uzaklaştırma, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında

sakınca görülecek devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir” denmektedir. Yine aynı kanunun aynı maddesi gereğince görevden uzaklaştırma yetkilileri, atamaya yetkili amirler, Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar, şeklinde belirtilmiştir. Anayasasının mahalli idareleri düzenleyen 127. maddesinin dördüncü fıkrasında, “görevleri ile ilgili bir suç sebebiyle hakkında soruşturma ve kovuşturma açılan mahalli idare organları veya bu organların üyelerini, İçişleri Bakanı, geçici bir tedbir olarak, kesin hükme kadar uzaklaştırabilir” denilmektedir. Bu hükümle “seçilmiş yerel yönetim organları konusunda organlık sıfatının sona ermesini yalnızca yargı kararına bırakmış, ancak, İçişleri Bakanına da geçici bir tedbir olarak, kesin hükme kadar uzaklaştırma yetkisi tanımıştır. Bu yetkinin yalnız ve bizzat İçişleri Bakanınca kullanılacağı açıktır. Bunun dışında yönetsel Anayasadan aldığı yetki ile vesayet makamı sayılmasına rağmen, kaymakam ve vali gibi atanmış memurlar ile vesayet yetkisi kullanan başka bir makam için bu yetki öngörülmemiştir. Bu durumda yerel yönetimler üzerinde İçişleri Bakanının vesayet yetkisi ağır basmaktadır. Özellikle ülkemizde önceki uygulamalarda görüldüğü gibi görevden uzaklaştırma kararı siyasi ve keyfi bir şekilde sıklıkla kullanılmıştır. Görevden uzaklaştırma ve göreve iade yargı kararı ile olmalıdır. İçişleri Bakanı’nın görevden uzaklaştırma ile ilgili yetkisi yargıya devredilmelidir. Yine aynı şekilde yalnızca bununla yetinilmeyerek Anayasa’nın 127 maddesinin 4. Fıkrası da değiştirilmesi yoluyla görevden uzaklaştırmanın bir yargı kararına bağlı olarak uygulanmasına geçilmesi yerinde bir düzenleme olacaktır. Bu uygulamayla aynı zamanda görevden uzaklaştırma kararının siyasi ve keyfi olarak kullanılmasının da önüne geçilmiş olunacaktır. Mahalli idare organlarının ya da organ üyelerinin İçişleri Bakanı’nca geçici olarak görevden uzaklaştırılmasına imkân veren düzenleme çağın demokrasi anlayışıyla bağdaşmadığından ötürü kaldırılması gereken bir uygulamadır. İstisnai olarak mahalli idareler organları ve üyeleri bakımından, işledikleri suçun mahiyeti nedeniyle görevinden uzaklaştırılması gereken durumunda bunun yargı kararına dayanması demokratik hukuk devleti ilkesine daha uygun olacaktır. Bu maddede yapılan değişiklik ile belediye başkanlarının görevlerinden uzaklaştırmaları ve görevlerine iadeleri yargı kararına bağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 25- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun Acil durum planlaması başlığı altındaki **53. Madde** hükümlerinde belediyelerin yangın, sanayi kazaları, doğal afetler gibi belde üzerinde yıkıcı etkiler bırakacak hususlarda alması gereken önlemler yer almaktadır. Belediyeler önceden tespit edilebilecek yangın, sanayi kazaları ve doğal afetler gibi durumlarda beldenin özelliklerini de göz önünde bulundurarak çeşitli planlamaları ilgili

bakanlık, kamu kuruluşları, meslek teşekkülleriyle üniversitelerin, kent konseyi ve diğer mahallî idarelerin görüşleri alınarak afete karşı eşgüdüm ve ortaklaşma eylem planları geliştirmek ve muhafaza etmek durumundadır. İnsan odaklı bir belediyeçilik anlayışı ile geliştirilecek imar planlamaları, çevre düzenlemeleri gibi konularda modern örneklerinde olduğu gibi bir anlayış benimsenmeli, bu planlar afet anında değil öncesinde hazırlanan geniş çerçeveli planlar olmalıdır. Bu açıdan bütün kentin bu anlayış çerçevesinde inşa edilmesi ve tüm bileşenlerinin bu acil durum planlamalarına dâhil edilmesi hayati önem arz etmektedir. İlgili madde içerisinde kent konseylerine yer verilmemiş olması büyük bir eksikliktir. Bu maddede gerçekleştirilecek değişiklik ile kent konseylerinin acil durum planlamalarına katılması ve etkili olması amaçlanmıştır.

MADDE 26- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun Belediyelerin denetimi başlığı altında bulunan belediyelerin denetim amacını belirleyen **54. Madde** hükümleri denetlemenin amaçlarını kapsamaktadır. Bu hükümler gereğince özetle, denetim sonunda elde edilecek sonuçlar bir rapor haline getirilerek ilgililere duyurulur, denmektedir. Bu madde Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın şeffaflık ilkesine aykırı bir durum yaratmaktadır. Bu madde içerisinde geçen “ilgililer” kavramı muallâkta kalır bir niteliğe sahiptir. Bu açıdan “ilgililer” kavramı daha geniş bir çerçeve ile ele alınmalıdır. Bu maddede gerçekleştirilecek değişiklik ile yalnızca ilgililerin değil tüm kamuoyunun bu raporlardan haberdar edilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 27- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun Belediyelerin denetimi başlığı altında bulunan denetimin kapsamını ve türlerini belirleyen **55. Madde** hükümleri diğer birçok hükümde olduğu gibi idari vesayeti dayatıcı bir nitelik taşımaktadır. Belediyelerimiz üzerindeki idari vesayeti Anayasa'nın 127. Maddesinden ötürü kaynaklanmaktadır. Anayasanın 127. maddesinin 5. fıkrasına göre “Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir.” Bu hükümden, merkezi idarenin mahalli idareler üzerindeki denetim yetkisinin sadece hukuka uygunluk yönünden değil yerindelik yönünden de kullanılabileceği sonucu çıkabilmektedir. Oysaki Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartında idari vesayet denetiminin niteliğine ilişkin 8/2 hükmünde “yerel makamların faaliyetlerinin idari denetimi normal olarak sadece kanunla ve anayasal ilkelerle uygunluk sağlamak amacıyla yapılacaktır”

denilmek suretiyle esas olarak hukukilik denetimine atıfta bulunmaktadır. Bu madde gerçekleştirilecek değişiklik ile İçişleri Bakanlığı'nın idari vesayeti ortadan kaldırılması ve hukuka uygunluk ilkesi gereği bu yetkinin tamamen Danıştay'a verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 28- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun hizmetlerde aksama başlığı altındaki **57. maddede** "belediye hizmetlerinin ciddi bir biçimde aksatılması ve bu durumun halkın sağlık ve huzurunu hayati derecede olumsuz etkilemesinin sulh hukuk hâkiminin kararıyla belirlenmesi durumunda İçişleri Bakanı, hizmetlerdeki aksaklığın giderilmesini hizmetin özelliğine göre makul bir süre vererek belediye başkanından ister. Eğer aksama giderilemezse söz konusu hizmetin yerine getirilmesini o ilin valisinden ister" denilmektedir. Bu düzenleme ile belediyelerimiz üzerine farklı bir vesayet denetimi getirilmektedir. Bu durumda Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın en temel ilkesi olan "özerkliğe" aykırı bir durumu ortaya çıkarmaktadır. Öncelikle hizmetlerin ciddi bir biçimde aksatıldığının mahkemelerce tespiti ve bu durum içinde tek kriter olarak halkın sağlık ve huzurunu hayati derecede olumsuz etkilemesi gibi herkes tarafından farklı yorumlanabilecek esaslara dayandırılması doğru bir düzenleme olmamaktadır. Bununla beraber mevcut aksaklıkların tespiti adli yargı yerine idari yargıdan istenmelidir. Yerel yönetimlerin kendine özgü kuralları ve işleyişi bulunmakta ve bu nedenle de idari yargıya tabi tutulmaları gerekmektedir. Bu maddede bir başka eksiklik ise vali tarafından yerine getirilecek hizmetlerin ne kadar bir süre içinde yerine getirileceği belirtilmemiştir. Bu maddenin değiştirilmesi ile hizmetlerin aksatılma kriterlerinin yeniden değerlendirilmesi ve vali tarafından yerine getirilecek hizmetlerin zamanının belirlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 29- Ülkemizde yerel yönetimlerimizin nitelikli personel ve mali yeterlilik açısından da oldukça büyük problemlerle karşı karşıya bulundukları bir gerçektir. Gelişen ve dönüşen günümüz dünyasında, yerel yönetimlerimizin görev ve yetkileri her geçen gün artmakta iken kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi için gelirlerinde aynı oranda bir artış gerçekleşmemektedir. Yerel yönetimler günümüzde toplam olarak Gayri Safi Milli Hâsıla'nın yaklaşık %4,4'ünü kullanmaktadır. Bu oranın neredeyse yarısı merkezi idareden aktarılan kaynaklardan oluşmaktadır. Bu oran, çağdaş demokratik ülkelerin çoğunda yerel yönetimlerin toplam kamu harcamaları içindeki payı %50'leri aşarken ülkemizde %20'nin altında kalmaktadır. Yetersiz kaynaklardan dolayı kentleşme ve nüfus artışının ürettiği yüksek beklentiği bu kaynaklar ile karşılamak mümkün değildir. Çağdaş örneklerinde olduğu gibi

Ülkemizde de yerel yönetimlerin mali yapılarının güçlendirilmesi gerekmektedir. Yerel yönetimlerin özerk olmasının tek koşulu karar alma yetkisine sahip olmaları ile açıklanamaz. Yerel yönetimlerde özerkliğin desteklenmesi için yerel yönetimlerin merkezi yönetimin genel bütçesinden aldığı paylar arttırılmalıdır. Yine ağdaş yerel yönetimlerde bulunan, yerel yönetimin sorumluluk alanları dâhilinde merkezi yönetimin koymuş olduğu vergilendirmeler haricinde, sorumluluk bölgelerinin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, yeni yerel harçlar ve yerel vergilendirmeler yapabilmesi ve genel bütçeden alınan payın arttırılması amaçlanmıştır.

MADDE 30- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda Belediyenin giderleri başlığı altındaki **60. Madde** hükümleri belediyelerin giderlerini hangi kalemlerin oluşturacağı hükümlerini içermektedir. Avrupa Yerel Yönetimler zerklik şartı çerçevesinde değerlendirildiğinde yerindenlik ve katılım ilkeleri gereği kamu hizmetleri prensip olarak halka en yakın birimler tarafından yerine getirilir. Bunlar eğitim, sağlık, trafik ve güvenlik gibi hizmetlerdir ve Avrupa Yerel Yönetimler zerklik şartı çerçevesinde belediyeler tarafından yerine getirilmelidir. Bu açıdan değerlendirildiğinde hizmette verimliliği arttırmak için eğitim, sağlık, trafik ve emniyet hizmetleri gibi kamu hizmetleri belediyeler tarafından yürütülmelidir. Bu hizmetlerin taşra teşkilatları belediyelere devredilmelidir. Bu sebeple belediye giderleri arasına eğitim, sağlık, trafik ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesinde yapılan giderlerde eklenmelidir. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklik ile bu giderlerinde belediye gider kalemleri arasına eklenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 31- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda Borçlanma başlığı altında bulunan 68. Madde hükümleri belediyelerin i ve dış borçlanmaları hususlarında uyulması gereken hükümleri içermektedir. Bu hükümlere göre borçlanma "4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde sadece belediyenin yatırım programında yer alan projelerinin finansmanı amacıyla yapılabilir" denmektedir. Belediyelerin cari borçları haricinde büyük kentsel projeleri hayata geçirebilmeleri için kendi öz kaynakları yeterli olmamaktadır. Bu açıdan beldeyi ve dolayısıyla belde halkını belirli bir refah seviyesine ulaştırmak için belli yatırımların belediyelerce gerçekleştirilmesi mümkün olmalıdır. Ülkemizdeki merkez idare ile yerel idare arasında zaman zaman gelişen siyasi uyuşmazlıklar nedeni ile birçok belediye gerekli projeler için kaynak sıkıntısı yaşamaktadır. Bu kaynak sıkıntısı diğer modern yerel yönetim

örneklerinde olduğu gibi belli sınırlar dâhilinde, borçlanma yoluyla giderilebilecek sıkıntılardır. Avrupa ülkelerinin birçoğunda cari borçlar haricindeki harcamalar için belli limitler dâhilinde borçlanma serbest bırakılmıştır. Belediyelerimizin kredi başvuruları iller bankası tarafından kontrol edilmekte, uygun görülmediği takdirde kredi istekleri reddedilmektedir. Oysaki birçok projenin hayata geçirilmesinde önemli bir yer tutan krediler iller bankası tarafından uygun bulunmasa dahi yeniden revize edilerek kullanılabilir bir hale getirilmelidir. Ayrıca büyük projelerin gerçekleşmesi için kredi borçlanmasında hazine kefaleti aranmalıdır. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklik ile iller bankası tarafından uygun bulunmayan kredi isteklerinin yeniden revize edilerek kullanılabilir bir hale getirilmesi ve dış borçlanmada hazine kefaleti olması amaçlanmıştır.

MADDE 32- Öncelikli görevi belediyelere bazı konular hakkında görüş bildirme ve toplumu yakından ilgilendiren konular ile ilgili araştırmalar yapmak olan kurumsal yapılar 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 76. Maddesinde hukuki bir nitelik kazanmıştır. Bu kurumlar demokrasinin tabana yayılmasının gelişmesinde ve halkın yönetime katılmasında büyük önem taşımaktadır. Avrupa Birliği Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na uyum sağlanması adına mevcut yasamızda yer bulan bu kurumların, tüm bu olumlu yönlerine rağmen, uygulamada bazı eksiklikler ile karşı karşıya olduğu bir gerçektir. Öncelikle mevcut kanunun kent konseylerine yaklaşımı açısından değerlendirildiğinde, yerel yönetimi etkin bir düzlemde hayat geçirmek için kurulan kent konseylerinin ülkemizdeki baskın yerel yönetim anlayışında radikal bir değişiklik getirmediği görülecektir. Mevcut yasamızda kuruluş amacı görüş bildirmek olan kent konseylerinin görüşlerinin bağlayıcılığının olmaması bu kurumların gerektiği gibi işlevini yerine getirememesine neden olmaktadır. Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **69. Maddesi** hükümleri Arsa ve konut üretimi gibi belde sakinlerini yakından ilgilendiren konularda kent konseyinin ne derece etkili ve görevli olacağı konusu açıklığa kavuşturulmamıştır. Bu maddede yapılacak değişiklikle kent konseylerinin arsa ve konut üretimi üzerinde etkili olması amaçlanmıştır.

MADDE 33-Kentsel dönüşüm ve gelişim alanı adını taşıyan **73. Maddede**, belediyelerin, sağlıksız kentleşmenin önüne geçmek üzere, kentin tarihi ve kültürel dokusunu korumak amacıyla kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulayabilecekleri vurgulanmıştır. Belediyelerimiz için en önemli problemlerden biri haline gelmiş olan çarpık ve düzensiz kentleşmelerin önüne geçilmesi, gecekondü semtlerinin ıslah edilmesi bakımından bu düzenleme son derece yararlı görülmektedir. Ancak adı geçen düzenlemede özellikle de orada

yaşayan halkın günlük yaşamını da oldukça yakından ilgilendirmesine karşın bu tür kararların alınmasında Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nda vurgulanmış olan halkın katılımının, bu maddede yer almaması önemli bir eksikliktir. Çağdaş yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde yerel yönetimlerini düzenleyen Fransa örneğinde bu tür kentsel düzenleme alanları için söz konusu bölgede yaşayan halk bilgilendirilmekte ve planlama yapılırken halkın önerileri dikkate alınmaktadır. Avrupa Yerel Yönetimler Şartı'nın katılım ilkesi gereği, halkın yaşantısını derinden etkileyen böylesi durumlarda halkında söz sahibi olması gerekir. Bu maddede yapılan değişiklikle halkın karar almada söz sahibi olması amaçlanmıştır.

MADDE 34- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda belediyelerin yurt dışı ilişkilerinin düzenlendiği **74. Madde** hükümleri idari vesayet anlamında hükümler içermektedir. Bu madde hükümlerinde “Belediye, belediye meclisinin kararına bağlı olarak görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, kurucu üye veya üye olabilir. Belediye bu teşekkül, organizasyon ve yabancı mahallî idarelerle ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirebilir veya kardeş kent ilişkisi kurabilir” denmektedir. Fakat bu ilişkiler ancak İçişleri Bakanlığı onayı ile mümkün kılınmıştır. Bu madde her ne kadar Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın 10. Maddesi hükümlerini yerine getiriyor gibi görünse de esasında eksik bir uygulamadır. Küreselleşen dünyamızda halkın müşterek ihtiyaçlarının giderilmesinde, belediyeler tek başlarına yetersiz kalmaktadır. Diğer yabancı mahalli idarelerle ilişki içerisinde olmak hizmetlerin daha hızlı ve verimli bir şekilde sağlanmasını da beraberinde getirecektir. Yurt dışı ilişkilerde İçişleri Bakanlığının onayının alınıyor olması belediyeler üzerinde ayrı bir idari vesayet yaratmaktadır. Bu maddede gerçekleştirilecek değişiklik ile belediyelerin yurt dışı ilişkilerinde bağımsız olması amaçlanmıştır.

MADDE 35- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda Diğer kuruluşlarla ilişkiler başlığı altında yer alan **75. Maddesi** hükümleri, belediyelerin diğer kuruluşlarla olan ilişkilerini düzenlemektedir. Bu maddenin (c) bendinde geçen “özürlü dernek” tümcesi ötekileştirici bir söylem niteliği taşımaktadır. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklik ile bu ayrımcılığın önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 36- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **76. Maddesi**'nin 2. Fıkrası kent konseyinin kimlerden oluşacağına dair hükümleri barındırmaktadır. Bu hükümlere göre “Belediyeler kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa

üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasî partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar” denmektedir. Kent konseyinin içerisinde engellilere, işsizlere, yaşlılara ve kadınlara dönük olan çalışma gruplarının yer alması açısından bir hüküm yer almamaktadır. Çağdaş yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde kanunlarını düzenleyen İngiltere’de “halkın katılımın ters kuralı” gereğince bu tür konseylerde halkın tüm kesimlerinin katılımı sağlanmıştır. Halkın tüm kesimlerinin görüşlerinin kent konseyine yansması demokrasi ve katılımcılık açısından oldukça önemlidir. Bu maddede yapılan değişiklik ile kent konseyine halkın tüm kesimlerinin katılımının sağlanması amaçlanmıştır.

Avrupa Birliği uyum sürecinde yapılan reformlar çerçevesinde çıkarılmış bulunan 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkındaki Kanun aracılığıyla yurttaşlar arzu ettikleri takdirde kendilerini doğrudan ilgilendirmese dahi birtakım bilgilere ulaşmak imkânına sahiptirler. Belde de yaşayan halkın belediye yönetiminde ve kararlarında katılımının sağlanması ve alınan kararlardan haberdar olması katılımcılık açısından oldukça önemlidir. Aynı şekilde halkın belediye yönetimini etkileme aracı olarak etkin bir işleve sahip kent konseyi toplantılarının halka açıklığı ve ya toplantı sonrasında halkı bilgilendireceğine dair 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **76. Maddesinde** buna uygun bir hüküm bulunmamaktadır. Bu açıdan kent konseyinin saydamlığını sağlamak için kent konseyi toplantılarının açık veya kapalı olması kanunda belirtilmelidir. Bu maddede yapılan değişiklikle kent konseyi toplantılarının açık ve ya kapalı yapılması ve halkın bu toplantılarda görüşülen ve ya karara bağlanan gündem hakkında bilgi sahibi olması amaçlanmıştır.

MADDE 37- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nda belediye hizmetlerine gönüllü katılım başlığı altında yer alan **77. Maddesi** hükümlerinde, “Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, özürlülere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında belde de dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular” denmektedir. Bu maddenin hükmünde geçen “özürlülere” tümcesi ötekileştirici bir söylem niteliği taşımaktadır. Bu maddede gerçekleştirilen değişiklik ile bu ayrımcılığın önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 38- Mevcut 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda Ad verme, tanıtıcı amblem ve flama kullanımı başlığı altında bulunan **81. Madde** hükümleri, ülkemizin zengin kültürel yapısı göz önüne alındığında eksik bir hüküm olarak karşımıza çıkmaktadır. Ad verme, tanıtıcı amblem ve flama kullanımında bu zenginlik göz ardı edilmemelidir. Yer adları belirlenirken o yörede yaşayan halkların kültürlerinin dikkate alınması o yöreye ait kültürlerin yaşatılması ve özerkliği açısından önem arz etmektedir. Ülkemiz topraklarında insanlığın varoluşundan buyana birçok halk yaşamış, birçok kültür bu topraklara zenginlik katmıştır. Bu çerçevede, ülkemizdeki kültürel mirasın zenginliği yer adları koyulurken, tanıtıcı amblem ve flama kullanımında belirleyici olmalıdır. O yöre halkının kültürü ve dili esas alınmalıdır. Cumhuriyetin ilanından bu yana yer adları Türkçe dışında bir dilde konulmamış, belediyelerin kullandığı tanıtıcı amblem ve flamaların Türkçe dışında bir dille yazılmasına izin verilmemiştir. Oysaki ülkemizde Türklerden başka Kürtler, Ermeniler, Çerkezler, Araplar, Lazlar, Rumlar, Süryaniler ve daha birçok halk yaşamakta ve birçok uygarlık, izlerini günümüze kadar gelen isimlerle devam ettirmektedir. Bir devlet politikası olarak yer adlarının Türkçeleştirilmesi Türkiye coğrafyasında yaşayan halklarda kırılmalara yol açmıştır. Bu maddede yapılacak değişik ile asimilasyon ve milliyetçilik politikalarının bir uzantısı olan bu uygulamaya son verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 39- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 40- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**5393 Sayılı Belediye Kanunu ile 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun da
Değişiklik Yapılarak Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na Tam Uyumun
Sağlanması Hakkındaki Kanun Teklifi**

MADDE 1- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **3. Maddesinin** (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ Belediye: Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan, **seçmenler tarafından seçilen meclisi içinden yürütmesi ve belediye başkanı çıkaran,** idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini,”

MADDE 2- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **4. Maddesinin 5. Fıkrası'nın** sonuna aşağıdaki satır eklenmiştir.

“Bir veya birden fazla köyün köy ihtiyar meclisinin kararı veya seçmenlerinin en az yarısından bir fazlasının mahallin en büyük mülkî idare amirine yazılı başvurusu ya da valinin kendiliğinden buna gerek görmesi durumunda, valinin bildirimi üzerine, mahallî seçim kurulları, on beş gün içinde köyde veya köy kısımlarında kayıtlı seçmenlerin oylarını alır ve sonucu bir tutanakla valiliğe bildirir. **Halk oylaması sonucunda seçmenlerinin yarıdan fazlası belediye kurulmaması yönünde oy kullanmışsa o alanda belediye kurulmaz.”**

MADDE 3- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda **5. Maddenin (d) fıkrası** aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“Çizilen sınırların geçtiği yerlerin **yerelde yaşayan halkın kendi dili ile bilinen adları** sınır kâğıdına yazılır. Ayrıca yetkili fen elemanı tarafından düzenlenen kroki sınır tespit tutanağına eklenir.”

MADDE 4- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda **8. Maddenin 2. Bendi** aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“Bir belde veya köyün veya bunların bazı kısımlarının meskûn sahasının, komşu bir beldenin meskûn sahası ile birleşmesi veya bu sahalar arasındaki mesafenin 5.000 metrenin altına düşmesi ve buralarda oturan seçmenlerin yarısından bir fazlasının komşu beldeye katılmak için başvurması hâlinde, **katılmak isteyen ve katılınacak belde sakinlerinin oylarına başvurularak, katılmak isteyen ve katılınacak köy veya belde veya bunların kısımlarında** başvuruya ilişkin oylama yapılır”

MADDE 5- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **9. Maddesinin 4. Fıkrası** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediye, mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarının çözümü için bütçe imkânları ölçüsünde gerekli ayni yardım ve desteği sağlar; kararlarında mahallelinin ortak isteklerini göz önünde **bulundurmak zorundadır** ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlamaya çalışır.”

MADDE 6- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **11. Maddesinin 1. Fıkrası** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Meskûn sahası, bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50.000 ve üzerinde olan bir belediyenin sınırına, 5.000 metreden daha yakın duruma gelen belediye ve köylerin tüzel kişiliği; genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda, **yapılacak halk oylaması sonucunda yörede yaşayan sakinlerin en az yarısından bir fazlasının onayıyla**, Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname ile kaldırılarak bu belediyeye katılır. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyenin mahalleleri, katıldıkları belediyenin mahalleleri hâline gelir. Tüzel kişiliği kaldırılan belediye ile köylerin taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçları katıldıkları belediyeye intikal eder.

MADDE 7- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **13. Maddesi’nin 1. Fıkrası** aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“Herkes **ikamet ettiği beldenin hizmet alması gereken kentli vatandaşdır. Vatandaşların**, belediye kararlarına ve hizmetlerin üretilmesi ve yürütülmesi süreçlerine **katılma**, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve **belediyenin sosyal yardımlarından**

yararlanma hakları vardır. Yardımların insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunulması zorunludur”

MADDE 8- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **14. Maddesi** aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) **Eğitim, sağlık, trafik ve emniyet hizmetlerini yürütür.** İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000’i geçen belediyeler, kadınlar ve çocuklar için destek evleri açar.

b) **Okul öncesi eğitim ve okul öncesi anadil eğitimi veren eğitim kurumları açabilir.** Okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir. Sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. Gerekğinde, öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme verir ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir. **Gıda denetimi yapabilir.**

Belediye, kanunlarla başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen mahallî müşterek nitelikteki diğer görev ve hizmetleri de yapar veya yaptırır.

Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir.

Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda **engelli**, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır.

Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar.

Belediye meclisinin kararı ile **seçmenlerinin en az yarısından bir fazlasının ve mücavir sayılan alanlarda yerleşik olan seçmenlerin en az yarısından bir fazlasının onayı** ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümleri saklıdır.

MADDE 9- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **18. Maddesi'ne** aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

- a)- En yaşlı üyenin başkanlığında gerçekleştireceği ilk toplantıda Belediye Başkanını seçmek.
- v)- Alınan kararlarda kent konseyinin görüşlerini dikkate almak.

MADDE 10- 5393 Sayılı Belediyeler Kanunu'nun **20. Maddesi'nin 5. Fıkrası** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Meclis toplantıları açıktır. Meclis başkanının veya üyelerden herhangi birinin gerekçeli önerisi üzerine, **üyelerin salt çoğunluğuyla** kapalı oturum yapılmasına karar verilebilir”

MADDE 11- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **21. Maddesi'nin 2. Fıkrası** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Her ayın ilk toplantısında belediye başkanı ve meclis üyeleri belediyeye ait işlerle ilgili konuların gündeme alınmasını önerebilir. **Mahalle muhtarları ve ildeki kamu kuruluşlarının amirleri ile ildeki kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler, sendikalar, kent konseyleri ve gündemdeki konularla ilgili sivil toplum örgütlerinin temsilcileri, oy hakkı olmaksızın kendi görev ve faaliyet alanlarına giren konuların görüşüldüğü toplantılarına katılabilir ve gündem önerisinde bulunabilir.** Öneri, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kabul edildiği takdirde gündeme alınır”

MADDE 12- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **24. Maddesi'nin 2. ve 5. fıkraları** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İhtisas komisyonları, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşturulur. İl ve ilçe belediyeleri ile **nüfusu 5.000' in üzerindeki belediyelerde plân ve bütçe ile imar komisyonlarının kurulması zorunludur**”

“Mahalle muhtarları ve ildeki kamu kuruluşlarının amirleri ile ildeki kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler, sendikalar ve gündemdeki konularla ilgili sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ve **kent konseyi** oy hakkı olmaksızın kendi görev ve faaliyet alanlarına giren konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonu toplantılarına katılabilir ve görüş bildirebilir”

MADDE 13- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **25. Maddesi’nin 1. Fıkrası** değiştirilmiş ve saydamlık ilkesi gereği aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu **5.000’in** üzerindeki belediyelerde, belediye meclisi, her ocak ayı toplantısında belediyenin bir önceki yıl gelir ve giderleri ile bunlara ilişkin hesap kayıt ve işlemlerinin denetimi için kendi üyeleri arasından gizli oyla ve üye sayısı üçten az beşten çok olmamak üzere bir denetim komisyonu oluşturur. Komisyon, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşur”

“Komisyon raporları alenîdir, çeşitli yollarla halka duyurulur ve isteyenlere meclis tarafından maliyetlerini aşmamak üzere belirlenecek bedel karşılığında verilir”

MADDE 14- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **30. Maddesi’nin 3. ve 4. Fıkraları** içerisinde geçen “İçişleri Bakanlığı” ibaresi kaldırılarak aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Danıştay’ın kararı ile feshedilir”

“Meclisin feshine dair bildirim ile birlikte, karar verilinceye kadar meclis toplantılarının ertelenmesi hususu Danıştay tarafından en geç bir ay içinde karara bağlar”

MADDE 15- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **32. Maddesi’nin 1. Fıkrası** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Meclis başkan ve üyelerine, meclis ve komisyon toplantılarına katıldıkları her gün için, 39 uncu madde uyarınca belediye başkanına ödenmekte olan aylık brüt ödeneğin **günlük tutarını geçmemek** üzere meclis tarafından belirlenecek miktarda huzur hakkı ödenir. Huzur hakkı ödenecek gün sayısı, 20, 24 ve 25 inci maddelerde belirtilen toplantı günü sayısından

fazla olamaz ve meclis üyelerine aynı gün için birden fazla huzur hakkı ödenemez. **Belediye meclis üyeleri, taleplerine göre başka bir sosyal güvenceleri olmamak kaydıyla bir sosyal güvenlik kurumu ile ilişkilendirilir.**

MADDE 16- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **33. Maddesi** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında;

a) İl belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği altı üye ve belediye başkanı olmak üzere yedi kişiden,

b) Diğer belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği iki üye ile belediye başkanı olmak üzere üç kişiden, oluşur.

Belediye başkanının katılamadığı toplantılarda, belediye başkanının görevlendireceği başkan yardımcısı veya encümen üyesi, encümene başkanlık eder.

Encümen toplantılarına gündemdeki konularla ilgili olarak ilgili birim amirleri, **ildeki kamu kuruluşlarının amirleri ile ildeki kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler, sendikalar, Mahalle muhtarları sivil toplum örgütlerinin temsilcileri, oy hakkı olmaksızın kendi görev ve faaliyet alanlarına giren konuların görüşüldüğü toplantılara** belediye başkanı tarafından oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak üzere çağırılabilir.

MADDE 17- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **34. Maddesi'nin a) bendi** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) **Belediyenin yürütme organıdır.** Belediye meclisinin beş yıllık stratejik planlarını uygulamak ve yürütmekle mükelleftir”

MADDE 18- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **35. Maddesi'nin 1. fıkrası** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ Encümen gündemi belediye başkanı tarafından hazırlanır. Encümen üyeleri, başkanının uygun görüşü **aranmaksızın** gündem maddesi teklif edebilir ve görüşmeye açabilir”

MADDE 19- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **37. Maddesi'nin 1. fıkrası** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediye başkanı, belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisidir. **Belediye başkanı, ilgili mahalli idareler seçiminde seçilen belediye meclisi içinde meclis üyelerinin gizli oylarıyla seçilir**”

MADDE 20- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **41. Maddesi'nin 2. ve 3. fıkraları** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Stratejik plân, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin **ve kent konseyinin** görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer”

“**Nüfusu10.000'in** altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir”

MADDE 21- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **42. Maddesi** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediye başkanı, görev ve yetkilerini meclisinin iradesi dışında devredemez. Yetki devri, zorunlu hallerde meclisin gündemine taşınır, şekli ve kime devredileceği oylamayla karar altına alınır”

MADDE 22- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **44. Maddesi'nin son fıkrası** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hâllerinden birinin meydana gelmesi durumunda Danıştay kararıyla başkanlık sıfatı sona erer”

MADDE 23- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **46. Maddesi** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması ve yeni belediye başkanı veya başkan vekili seçiminin yapılamaması durumunda, seçim yapılincaya kadar belediye başkanlığına vali tarafından görevlendirme yapılır. Görevlendirilecek kişinin belediye başkanı seçilme yeterliğine sahip olması şarttır”

MADDE 24- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **47. Maddesi** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye organları veya bu organların üyeleri, kesin hükme kadar masumiyet karinesi gereği görevleri başında kalırlar.

Görevden uzaklaştırma kararları idari vesayeti ile değil, yargısal sürecin hükmü gereği işler.

Görevden uzaklaştırma istemiyle kişi aleyhinde açılan kamu davasının düşmesi veya beraat kararı verilmesi, davanın genel af ile ortadan kaldırılması veya görevden düşürülmeyi gerektirmeyen bir suçla mahkûm olunması durumunda görevden uzaklaştırma istemi yargısal olarak sona erer.”

MADDE 25- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **53. Maddesi’nin 1. ve 2. Fıkraları** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediye; yangın, sanayi kazaları, deprem ve diğer doğal afetleri öngören önlemler almak, beldeyi ve vatandaşı alınacak tedbirlerle korumak veya bunların zararlarını azaltmak amacıyla beldenin özelliklerini de dikkate alarak gerekli afet ve acil durum plânlarını yapar, ekip ve donanımı hazırlar.

Acil durum plânlarının hazırlanmasında il ölçeğindeki diğer acil durum plânları yanı sıra belediye birliklerinin planlamalarıyla koordinasyon sağlar. İlgili bakanlık, kamu kuruluşları, meslek teşekkülleriyle üniversitelerin, **kent konseyi** ve diğer mahallî idarelerin görüşleri alınarak afete karşı eşgüdüm ve ortaklaşma eylem planları geliştirir”

MADDE 26- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **54. Maddesi** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediyelerin denetimi; faaliyet ve işlemlerde hataların önlenmesine yardımcı olmak, çalışanların ve belediye teşkilâtının gelişmesine, yönetim ve kontrol sistemlerinin geçerli, güvenilir ve tutarlı duruma gelmesine rehberlik etmektir. Bu amaçla hizmetlerin süreç ve sonuçlarını mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre tarafsız olarak analiz etmek, karşılaştırmak ve ölçmek; kanıtlara dayalı olarak elde edilen sonuçları rapor haline getirmek ve **kamuoyuna** duyurmaktır”

MADDE 27- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **55. Maddesi’nin 3. Fıkrası** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ayrıca, belediyenin malî işlemler dışında kalan diğer idarî işlemleri, hukuka uygunluk ilkesi gereği Danıştay tarafından da denetlenir”

MADDE 28- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **57. Maddesi** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediye hizmetlerinin ciddi bir biçimde aksatıldığı ve bu durumun halkın sağlık, **barınma, ulaşım**, huzur ve esenliğini hayati derecede olumsuz etkilediğinin İçişleri Bakanlığının talebi üzerine yetkili **idari hukuk** hâkimi tarafından belirlenmesi durumunda İçişleri Bakanı, hizmetlerde meydana gelecek aksamanın giderilmesini, hizmetin özelliğine göre makul bir süre vererek belediye başkanından ister. Aksama giderilemezse, söz konusu hizmetin yerine getirilmesini o ilin valisinden ister. Bu durumda vali, aksaklığı öncelikle belediyenin araç, gereç, personel ve diğer kaynaklarıyla **söz konusu hizmet için belirlenen sürede** giderir. Mümkün olmadığı takdirde diğer kamu kurum ve kuruluşlarının imkânlarını da kullanabilir. Ortaya çıkacak maliyet vali tarafından İller Bankasına bildirilir ve İller Bankasınca o belediyenin müteakip ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden belediyeye ayrılan paydan valilik emrine gönderilir.

İçişleri Bakanlığının talebi üzerine sulh hukuk hâkimi tarafından alınan karara karşı ilgili belediyece **idari hukuk** mahkemesine itiraz edilebilir.

MADDE 29- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **59. Maddesin (b) bendi** değiştirilmiş, **(i) bendinden** önce gelecek şekilde de aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

b) Genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan pay. **Bu pay genel bütçenin % 20'sinden az olamaz.**

“Belirli Kamu hizmetleri kalemlerinde merkezi yönetimin belirleyeceği alt ve üst sınırlar dikkate alınarak yeni vergilendirmeler yapılabilir. Bu kamu hizmeti kalemleri söz konusu yerel bölgenin özgünlükleri dikkate alınarak gerçekleştirilir.”

MADDE 30- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **60. Maddesi'ne** aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Eğitim, sağlık, güvenlik ve trafik hizmetlerinin yürütülmesinde yapılan giderler”

MADDE 31- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **68. Maddesi'nin (b) ve (f) bendi** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) İller Bankasından yatırım kredisi ve nakit kredi kullanan belediye, ödeme plânını bu bankaya sunmak zorundadır. İller Bankası hazırlanan geri ödeme plânını yeterli görmediği belediyenin kredi isteklerini revize ederek kullanabilir koşullara kavuşturur.

f) Belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddî kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmaz. **Dış kaynak gerektiren projelerde Hazine Müsteşarlığının görüşü ve kefaleti alınır.**

MADDE 32- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **69. Maddesi'ne** aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kent konseyinin görüşü alınır”

MADDE 33- 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun **73. Maddesi'nin 2. Fıkrası** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kentsel dönüşüm ve gelişim projelerine konu olacak alanlar, **o alanlarda ikamet eden halkın görüşleri alınarak** ve meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ile ilân edilir”

MADDE 34- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **74. Maddesi’nin 3. Fıkrası** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Birinci ve ikinci fıkra gereğince yapılacak faaliyetlerin, dış politikaya ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi zorunludur”

MADDE 35- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **75. Maddesi’nin (c) bendi** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, **engelli dernek ve vakıfları**, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir.

MADDE 36- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **76. Maddesi’nin 2. Fıkrası** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Aynı maddenin son fıkrasından önce gelecek şekilde aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Belediyeler kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasi partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının, **engellilere, işsizlere, yaşlılara ve kadınlara dönük olan çalışma gruplarının** temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar.

“Kent konseyi toplantıları saydamlık gereği halka açık yapılır. Toplantılarda görüşülen gündemler 3 gün içerisinde halk ile paylaşılır”

MADDE 37-5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **77. Maddesi’nin 1. fıkrası** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediye; sağlık, eğitim, spor, evre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, **engellilere**, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında beldede dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular”

MADDE 38- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun **81. Maddesi** aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cadde, sokak, meydan, park, tesis ve benzerlerine ad verilmesi ve beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerinin tespitine ilişkin kararda **belde ve kentte yaşayan halkın kültürü ve dili esas alınır**. Belediye meclisinin ye tam sayısının salt çoğunluğu, bunların değiştirilmesine ilişkin kararlarda ise meclis ye tam sayısının üçte iki çoğunluğunun kararı aranır. Bu kararlar mlk idare amirinin onayı ile yürürlüğe girer”

MADDE 39- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 40- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.